

A fizetési mérleg alakulása a 2002. novemberi adatok alapján

A végleges számítások szerint 2002. novemberben 455 millió euró hiánnyal zárt a folyó fizetési mérleg. Az előző évi novemberi egyenleg 124 millió euró hiányt mutatott. A változásban meghatározó az áru és az osztalékfizetés kiadási többletének növekedése, valamint a szolgáltatások - ezen belül az idegenforgalom - bevételi többletének csökkenése. A szezonális hatások kiszűrésével számított egyenleg 477 millió euró hiányt mutat. A szezonális hatásoktól megtisztított folyó fizetési mérleg hiányának 2001 utolsó negyedévével tapasztalható folyamatos növekedése mögött döntő részben az idegenforgalmi bevételek jelentős elmaradása áll. Ehhez hozzájárul még az áruforgalom és az egyéb szolgáltatások egyenlegének kisebb mértékű romlása is. Novemberben az adósságot nem generáló tőketételeknél mért nettó forrásbeáramlás 47 millió euró volt.

2002. november végén a jegybanki tartalékok értéke 9,8 milliárd euró volt. A nemzetgazdaság bruttó adósságállománya 1,2 milliárd euróval haladja meg az előző hónapban mért értéket. A változást a tranzakciók 0,8, valamint a keresztárfolyamok, ár és egyéb állományváltozások 0,4 milliárd euró növelő hatásának tudható be. A nettó külföldi adósságállomány az előző hónaphoz képest 0,7 milliárd euróval lett nagyobb. A változást a tranzakciók 0,5, valamint a keresztárfolyamok, ár és egyéb állományváltozások 0,2 milliárd eurós növelő hatása határozta meg. A forintban denominált jegybanki értékpapírok és állampapírok állománya 2002. november végén 7,1 milliárd euró volt, 0,9 milliárd euróval magasabb az előző hónapban mért adatnál.

Magyarország külfölddel kapcsolatos adósságállományának alakulása

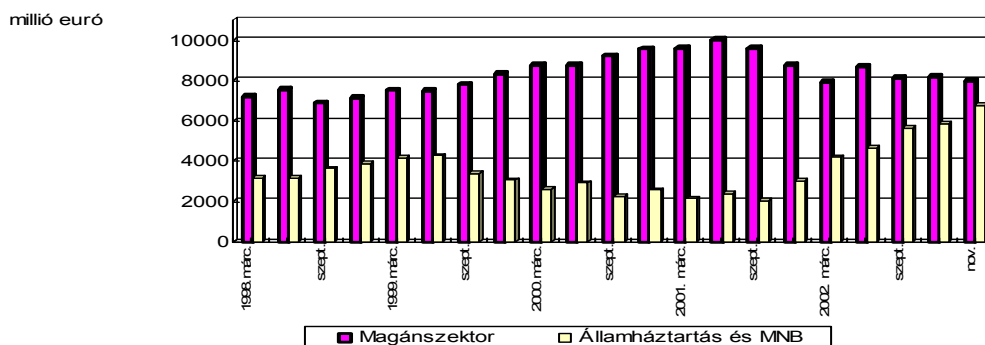
Milliárd euró

	2002	
	okt.	nov.
I. Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság (A+B)	37,3	38,5
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	16,9	17,6
A.1. ebből: forint értékpapírok	6,2	7,1
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	20,5	20,9
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	6,4	6,6
II. Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság (A+B)	14,0	14,7
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	5,9	6,8
A.1. ebből: forint értékpapírok	6,2	7,1
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	8,2	8,0
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	3,3	3,5
III. Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló bruttó adósság^{a)}	24,7	24,8
IV. Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló nettó adósság^{a)}	4,5	4,2

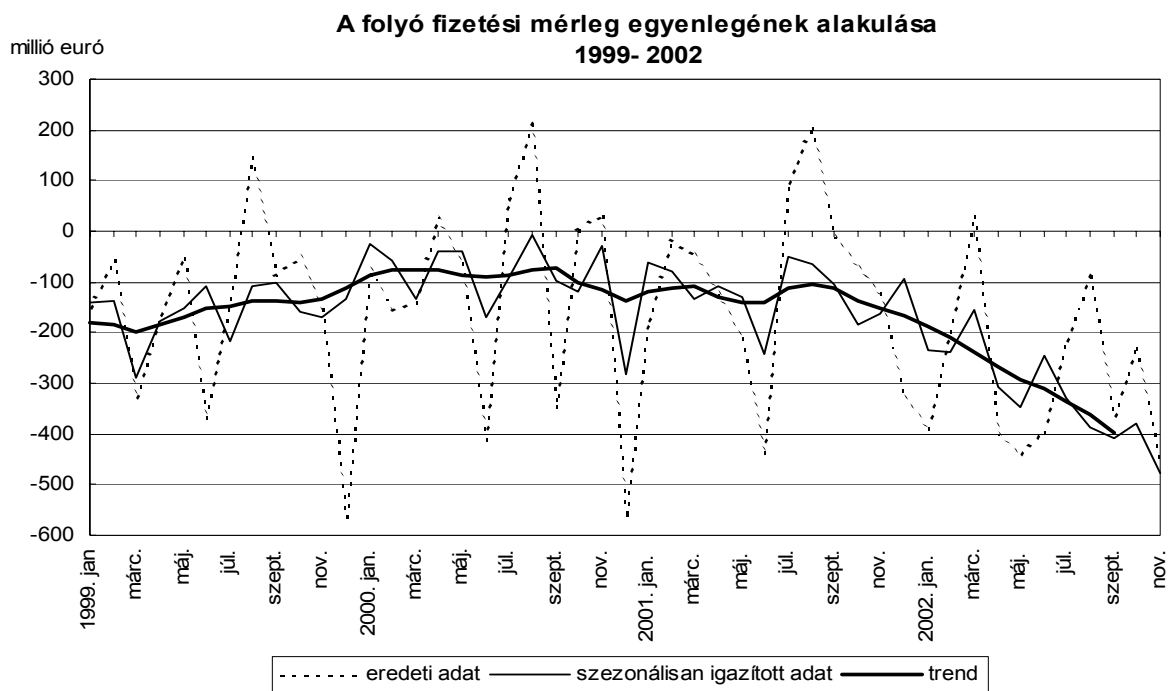
a) tulajdonosi hitelek nélkül

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

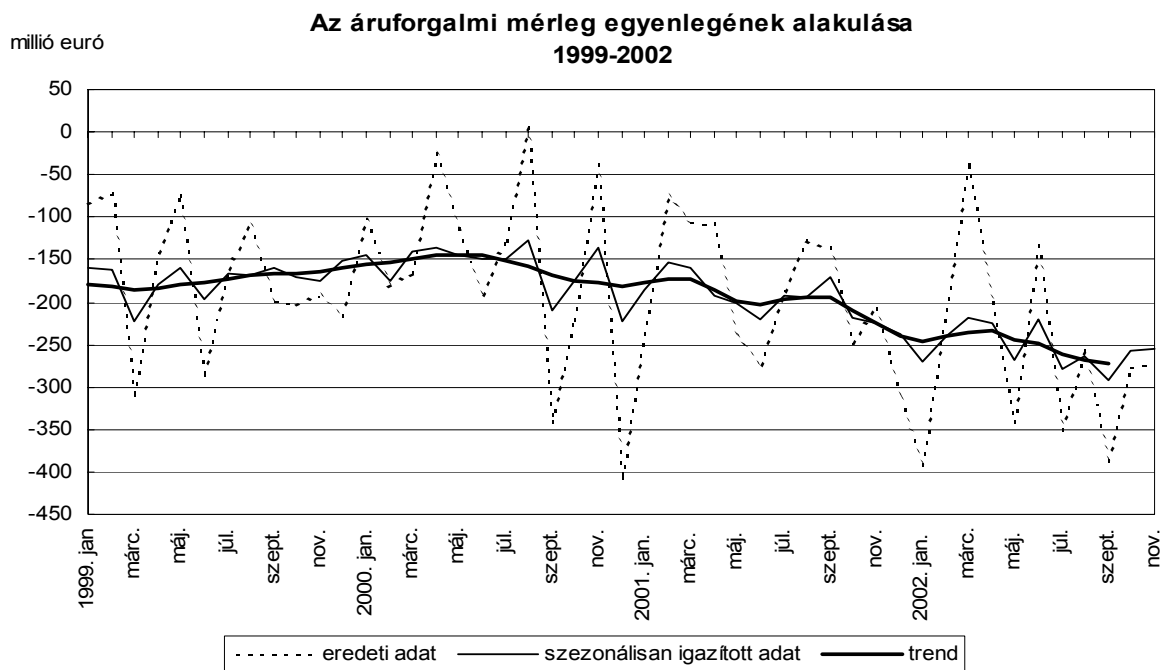
Magyarország nettó adósságállománya, 1998-2002
(szektoronként, tulajdonosi hitelekkel)

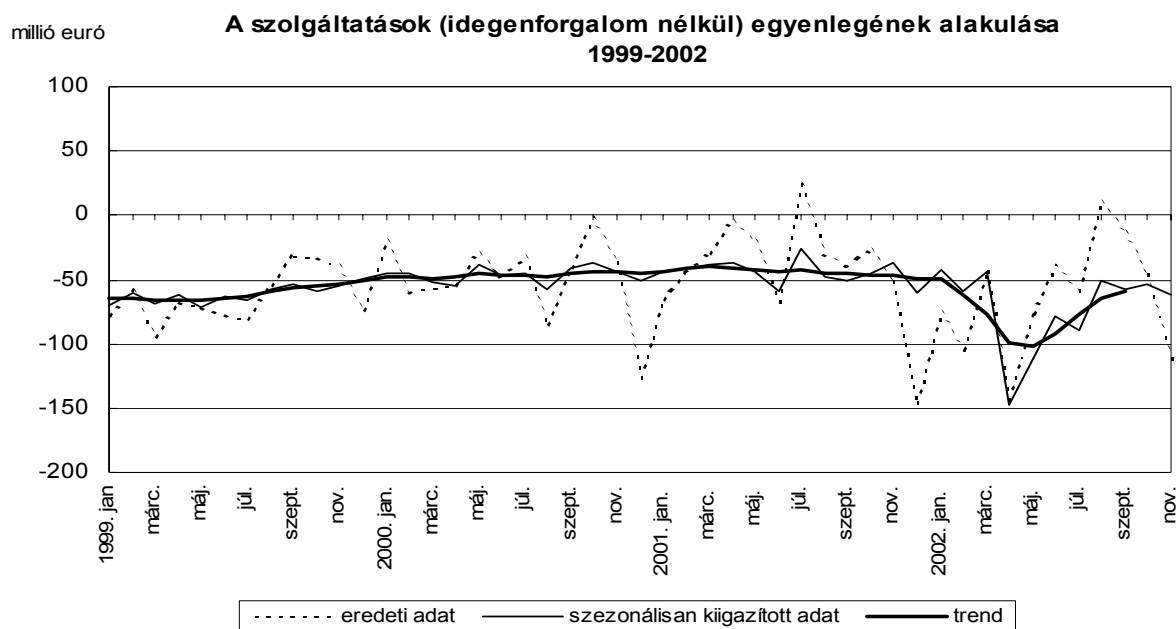
Az államháztartás és az MNB nettó adósságállományának a múlt év közepéhez képest bekövetkezett növekedése a forintban denominált adósság növekedésével és a tartalékok csökkenésével, míg a magánszektor nettó adósságállományának változása túlnyomórészt a követelések növekedésével magyarázható.

2002. novemberben az áruforgalom egyenlegének kiadási többlete 3247 millió euró export és 3521 millió euró import egyenlegeként alakult ki. A kivitel 423 millió euróval, a behozatal 490 millió euróval haladja meg az előző év azonos havi adatát. A szezonálisan kiigazított egyenleg novemberben 2 millió euróval alacsonyabb kiadási többletet mutat az előző havi adatnál.

2002. novemberben, az idegenforgalomban megjelent 221 millió euró bevétel 131 millió euróval alacsonyabb, míg a 135 millió euró kiadási szint 15 millió euróval nagyobb az előző év novemberi adatnál. A vizsgált hónapban az idegenforgalmon kívüli szolgáltatások kiadási többlete 112 millió euró volt. A szezonális hatások kiszűrésével számított idősor alapján az idegenforgalmon kívüli szolgáltatások egyenlegének trendje 2002 tavaszától folyamatosan csökkenő kiadási többletet mutat.

A tőkebefektetésekhez kapcsolódó 178 millió euró nettó jövedelemkiáramlásból a profitjellegű nettó kifizetés 71 millió euróval nagyobb, az adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó nettó kamatkidás 7 millió euróval kisebb az előző évi értéknél.

A viszonzatlan folyó átutalások novemberi 23 millió euró bevételi többlete 8 millió euróval haladja meg a tavaly novemberben regisztrált értéket.

Novemberben a nem adósságeneráló finanszírozás formájában megjelenő tőke mozgások egyenlege 47 millió euró beáramlást mutatott. A pénzben, tulajdonosi részesedés formájában megvalósuló közvetlen tőkebefektetések értéke a magyar befektetők 5 millió euró külföldre irányuló és a külföldi befektetők 43 millió euró, Magyarországra irányuló tőkebefektetésének eredményeként alakult ki. A tulajdonviszonyt megtestesítő portfólió befektetéseknél jelentkező nettó forgalom 9 millió euró forrásbeáramlást mutatott.

A folyó fizetési mérleg alakulása

Millió euró

	2001				2002			
	szept.	okt.	nov.	jan-nov.	szept.	okt.	nov.	jan-nov.
1. Áruk, egyenleg	-137	-249	-207	-1951	-388	-278	-274	-2860
1.1. Export	2430	2687	2824	28592	2732	3238	3247	31199
1.2. Import	2568	2936	3031	30543	3120	3516	3521	34059
2. Szolgáltatások és jövedelmek, egyenleg	74	153	69	781	-10	16	-204	-630
2.1. Szolgáltatások*, egyenleg	262	238	181	2377	148	125	-26	1046
2.1.1. Export	758	792	750	7932	730	750	601	7597
2.1.2. Import	496	554	569	5555	582	625	627	6551
2.2. Jövedelmek, egyenleg	-188	-85	-112	-1596	-158	-109	-178	-1676
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-54	-51	-96	-741	-92	-65	-89	-734
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-134	-36	-17	-859	-66	-46	-88	-941
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	0	1	1	4	0	2	0	-2
3. Vizszonatlan folyó átutalások, egyenleg	51	24	15	250	32	30	23	333
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-12	-72	-124	-920	-366	-231	-455	-3157
5. Nem adóssággeneráló finanszírozás, egyenleg	103	239	123	1148	-34	20	47	737
5.1. Részvény és egyéb tulajdonosi részesedés, egyenleg	83	310	93	1081	12	73	38	914
5.1.1. Külföldön, egyenleg	-14	-6	-11	-404	-30	-14	-5	-165
5.1.2. Magyarországon, egyenleg	97	316	104	1484	42	87	43	1079
5.2. Portfólió befektetések, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok, egyenleg	20	-70	30	67	-45	-53	9	-178

*- ebből: Idegenforgalom, egyenleg	301	266	233	2735	162	172	85	1752
bevétel	426	384	352	4089	297	293	221	3156
kiadás	124	119	120	1354	136	121	135	1404

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2002										
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.
1. Áruk, egyenleg	-270	-241	-218	-225	-268	-221	-279	-263	-292	-257	-255
1.1. Export	2589	2669	2712	2807	2833	2920	2894	2916	2917	3044	3066
1.2. Import	2907	2945	2937	3054	3119	3068	3209	3169	3234	3342	3379
2. Szolgáltatások és jövedelmek											
2.1. Szolgáltatások											
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	157	191	169	159	169	150	151	135	133	150	128
bevétel	288	320	293	283	290	273	281	265	265	270	253
kiadás	138	141	133	117	128	110	121	114	131	136	142
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-42	-59	-43	-147	-111	-79	-90	-51	-58	-54	-61
bevétel	392	401	401	394	403	416	395	416	415	403	389
kiadás	441	465	448	487	470	468	482	472	480	493	489
2.2. Jövedelmek											
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-58	-61	-57	-68	-73	-70	-52	-68	-70	-68	-62
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-79	-78	-75	-74	-82	-86	-85	-93	-72	-87	-99
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	1	-4	0	0	-1	1	0	0	0	2	0
3. Vizszonatlan folyó átutalások, egyenleg	29	28	33	28	33	31	32	33	29	34	34
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-236	-238	-156	-307	-348	-247	-331	-385	-410	-378	-477

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2001											
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szep.	okt.	nov.	dec.
1. Áruk, egyenleg	-185	-153	-161	-192	-201	-221	-192	-194	-170	-218	-226	-238
1.1. Export	2583	2547	2543	2608	2604	2694	2694	2630	2632	2582	2645	2602
1.2. Import	2804	2667	2782	2784	2787	2958	2863	2783	2729	2784	2912	2866
2. Szolgáltatások és jövedelmek												
2.1. Szolgáltatások												
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	228	200	226	235	232	249	265	257	268	245	271	260
bevétel	366	309	339	350	351	376	368	376	380	363	402	391
kiadás	117	115	116	102	127	122	121	148	120	134	126	112
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-44	-40	-38	-36	-44	-58	-25	-48	-51	-46	-38	-61
bevétel	312	314	331	354	347	341	391	361	353	360	388	387
kiadás	365	353	369	360	380	405	407	405	412	419	435	450
2.2. Jövedelmek												
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-61	-72	-67	-76	-73	-71	-77	-52	-46	-65	-70	-50
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-71	-73	-81	-99	-74	-80	-78	-65	-87	-78	-65	-70
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	-1	0	-1	1	1	1	0	0	0	1	1	2
3. Vizszonatlan folyó átutalások, egyenleg	23	22	17	25	18	22	25	24	34	26	25	29
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-61	-78	-134	-109	-131	-242	-51	-65	-105	-183	-163	-93

* * * * *

Tájékoztatásul közöljük, hogy 2002. november hónapban az euró átlagos árfolyama 238,13, a dollár átlagos árfolyama 237,63 forint, valamint az euró hó végi árfolyama 237,48, a dollár hó végi árfolyama 239,01 forint volt.

* * * * *

Amint az a fizetési mérleg statisztikák módszertani változásairól szóló [2002. november 13-ai sajtótájékoztató](#)n elhangzott, **2003-tól az áruforgalom** esetében a tulajdonosváltást pontosabban közelítő számbavétel váltja fel a fizetési forgalom megfigyelésén alapuló elszámolást. A módszertani váltást követően a fizetési mérleg áruforgalmi adatai az áruk fizikai mozgását tükröző **vámstatisztikai adatokra** épülnek majd, a nemzeti számlákhoz hasonlóan. Az új módszertan szerinti fizetési mérleg publikációjának a KSH adatközlési időpontjához kell igazodnia, ami eltér az eddig követett fizetési mérleg publikációs gyakorlattól.

2002. decemberről az MNB nem közöl előzetes fizetési mérleget február elején. A decemberi adatok, az 1995-ig revideált idősorokkal együtt, **2003. február 25-én** kerülnek közzétételre.

* * * * *

a) Módszertani megjegyzések a szezonálisan kiigazított adatokhoz:

A folyó fizetési mérleg összetevőire elvégzendő szezonális kiigazítás 2002 folyamán az alábbi módszerrel történik:

- 1) A folyó fizetési mérleg összetevőinek szezonális kiigazítása az Eurostat ajánlásaival összhangban a Demetra interface-n belül a SEATS TRAMO software-rel történik.
- 2) Az *ünnepnepok* hatását a magyarországi ünnepnepokra elkészített beépített változó segítségével, a *munkanaphatást* pedig két regresszós változó felhasználásával szűrjük ki.
- 3) A *kiugró értékek* azonosítása az alapbeállítás szerint történik, mind a három outlier- típus azonosítását megengedve.
- 4) A szezonálisan kiigazított idősorok stabilitása, a *revíziók minimalizálása* érdekében a rendelkezésre álló idősorokat 1994-től végezzük el, valamint egy éven keresztül ugyanazt a modellbeállítást alkalmazzuk. A megjelenő publikációkban a program által számolt trend helyett a szimmetrikusan a centrumtól távolodva csökkenő súlyú öthavi ($Y_t = 1/9 \cdot X_{t-2} + 2/9 \cdot X_{t-1} + 3/9 \cdot X_t + 2/9 \cdot X_{t+1} + 1/9 \cdot X_{t+2}$) mozgóátlagot szerepeltetjük.
- 5) Az egyenlegekre nézve direkt kiigazítást alkalmazunk, ami annyit jelent, hogy az eredeti adatokból képzett egyenleg sorokra közvetlenül végezzük el a szezonális kiigazítást. Ebből következően az összetevők szezonálisan kiigazított adataiból nem állítható elő az egyenleg szezonálisan kiigazított adata.
- 6) A munkajövedelmek idősora nem tartalmaz szezonális hatást, ezért a táblázatban az eredeti adatok szerepelnek.

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

- 1) A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statisztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY